



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.209/2022/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. február 16. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. március 25. napján kihirdetett 27.B.1417/2019/74. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt2 II.r. vádlott terhén megállapított bűncselekményeket az indokolt ítéletben is bűnsegédként elkövetettnek jelöli meg.

Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét egyaránt 3 (három) évre leszállítja.

Megállapítja, hogy Terhelt1 I.r. vádlottat érintően a pénzbüntetés megfizetésére engedélyezett részletfizetés első havi részletének esedékessége 2023. április 5.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlottat érintően helybenhagyja azzal, hogy az indokolt ítéletben is feltünteti, miszerint Terhelt1 I.r. vádlott születési helye helység³, születési éve helyesen 1977., Terhelt2 II.r. vádlott születési helye város születési ideje pedig helyesen születési idő

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék 2022. március 25. napján meghozott 27.B.1417/2019/74. számú ítéletével Terhelt1 I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (4) bekezdés], folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (3) bekezdés], valamint 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében; és ezért őt halmazati büntetésül 2 év – végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre, 300 napi tétel – napi tételenként 3000 forint, összesen 900.000 forint – pénzbüntetésre, továbbá 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére I.r. terheltnek 20 havi részletfizetést engedélyezett, s rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése illetőleg egy havi részlet elmulasztása esetén alkalmazandó jogkövetkezményről.

[2] Terhelt2 II.r. vádlott bűnösségét pedig – a tanács tagjai által aláírt rendelkező rész tanúsága szerint – bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (4) bekezdés], bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (3) bekezdés], valamint 2 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (az indokolt ítéletben azonban nyilvánvaló elírás folytán az elkövetési alakzat megjelölése elmaradt) állapította meg; s ezért halmazati büntetésül 1 év 2 hónap börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette.

[3] Kötelezte továbbá a vádlottakat a vonatkozásukban felmerült bűnügyi költség külön történő megfizetésére.

[4] Az ítélet ellen a kihirdetést követően Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. vádlottak „teljeskörű” fellebbezést jelentettek be, védőjük felmentés céljából, az ügyészség pedig a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapos határidőben Terhelt1 I.r. vádlott terhére, súlyosítás, hosszabb tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása, továbbá vagyoneklkobzás alkalmazása végett fellebbezett.

[5] Az ügyészség fellebbezésében, nem vitatva az enyhítő tényezők meglétét, azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által I.r. terhelt vonatkozásában kiszabott büntetés, különösen a szabadságvesztés törvényi minimumban történő meghatározása, nem alkalmas a büntetési célok elérésére, abban nem tükröződik a súlyosító körülmények (folytatólagos elkövetés, többszörös halmazat, elszaporodottság) nyomatéka. Emellett e terhelttel szemben az adóbevételek kiesés mértékéig vagyoneklkobzás alkalmazását is indokoltnak tartotta.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.380/2022/6. számú átiratában elsőként is utalt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében arra, hogy a felülbírálat teljeskörű. Álláspontja szerint a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat megtartotta, és megalapozott tényállást állapított meg, mellyel kapcsolatban indokolási kötelezettségét maradéktalanul teljesítette. A bűnösségre vont következtetés okszerű, a cselekmények minősítése is túlnyomórészt helyes, egyetértett az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával,

csupán II.r. vádlott tekintetében észrevételezte, hogy bűnsegédként elkövetettnek kell minősíteni a terhén megállapított cselekményeket.

[7] Megjegyezte továbbá, miszerint a releváns bizonyítékok újraértékelése útján az ítéleti tényállást támadó, a vádlottak felmentését célzó védelmi fellebbezések a másodfokú eljárásban nem foghatnak helyt.

[8] A bűnösségi körülményeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság feltárta, ugyanakkor I.r. vádlottat érintően túlzott nyomatékot tulajdonított az időmúlásnak, ekként a kiszabott büntetésben nem jutott érvényre e vádlott terhére rótt bűncselekmények együttes tárgyi súlya. A büntetési célok maradéktalan érvényesülése érdekében, ezért a szabadságvesztés tartamának felemelése és a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezés mellőzése, ezzel egyidejűleg vele szemben közügyektől eltiltás kiszabása is szükséges.

[9] Ezt meghaladó büntetési nemekkel (pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás), továbbá II.r. vádlottal szemben alkalmazott joghátránnyal, azok indokaival, úgyszintén a vagyonelkobzás intézkedés mellőzésével mindenben egyetértett.

[10] Összességében indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét változtassa meg, Terhelt1 I.r. vádlottal szemben a börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés egyidejű mellőzésével szabjon ki felemelt tartamú börtönbüntetést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést, Terhelt2 II.r. vádlott cselekményeit pedig minősítse bűnsegédként elkövetettnek; ezen túlmenően korrigálja a rendelkező részi személyi adatok körében a vádlottak születési időpontját és tüntesse fel születési helyüket.

[11] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában fellebbezését – az elsőfokú bíróság iratellenes mérlegelési tevékenységére hivatkozva – fenntartotta, s ekként I. és II.r. vádlott felmentését indítványozta. Azon álláspontjának is hangot adott, miszerint a büntető ügy nyomozati szakban történő – helyes – megszüntetése óta a büntetőeljáráásban kizárólag a vádlotti védekezést erősítő, s a vádat cáfoló bizonyítékok kerültek beszerzésre. Hiányolta a bizonyítékok zárt logikai láncolatát, mely miatt álláspontja szerint a kérdéses szerződések, számlák fikтивitására, önmagában az aláírás körülményeiből, a bejelentett munkavállalók hiányából nem lehetett volna kétséget kizáró következtetést vonni. Ezzel szemben viszont hangsúlyozta a II.r. vádlott cége részéről meghallgatott tanúkat, akik kivétel nélkül tényleges munkavégzésre hivatkoztak, s a terheltek mindvégig következetes védekezését támasztották alá.

[12] Iratellenes megállapításként utalt az elsőfokú ítélet [22] bekezdésre, mert az ott írtakkal ellentétben nem a megismerkedésükkor 2009-ben, hanem 2011-ben kötöttek szerződést a vádlottak. S ehhez képes nem értett egyet tanú6 tanúvallomásának elvetésével, holott a 2011-es időszakhoz közeli meghallgatásában nagyjából minden munka lényeges elemére emlékezett mint a cég7 alkalmazottja. Az, hogy a tanú nevével aláírt számlák egy részénél az írásszakértő talált olyat, melyek valószínűsíthetően nem tőle származnak, ítéleti bizonyossághoz nem elegendő. Emellett az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott bűnösséget alátámasztó bizonyítékként a tanú6 által aláírt szerződésre, mert ilyen nem létezik, az I.r. vádlott által vezetett gazdasági társaságokkal kötött szerződéseket ugyanis II.r. terhelt írta alá.

[13] Úgyszintén téves a rendszám1 frsz. járművel kapcsolatos elsőbírói érvelés, miután azt a II.r. vádlott cége csak 2013 évben vásárolta meg.

[14] tanú21 tanú nyilatkozatának értékelését sem tartotta megfelelőnek, s felhívta a figyelmet nevezett azon állítására, mely szerint a 2011. januárjában létrejött szerződésen tanú22 aláírása szerepel bélyegzővel ellátva. Ekként utóbbinak érdeke fűződött ahhoz, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott tartalmú vallomást tegyen, hiszen jelentős készpénzt vett át megrendelőjétől, melyet később letagadott.

[15] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő indok nélkül hagyta figyelmen kívül tanú2 tanú összes nyilatkozatát is, aki pedig az alkatrészek elszállítását mindenben alátámasztotta.

[16] A revizori jelentésben is több ellentmondást észlelt, mert az nem volt figyelemmel arra, miszerint a cég2. és a cég3. a válogatás után az alkatrészeket összeszerelte, s csak minőségi elfogadás után számlázhatták ki, ami a tényleges munkavégzés után akár 4-5 héttel is történhetett, ahogy azt is figyelmen kívül hagyta, hogy ezzel szemben a fenti két cég a cég4val heti, illetve három napos elszámolásban volt.

[17] A törvényszék – szerinte hibásan – annak sem tulajdonított jelentőséget, miszerint a nyilatkozatok szerint a cég8 a cég7 telephelyén végezte a munkát, s lehetséges, hogy be nem jelentett munkavállalókkal, mely indok arra, hogy minden munkával kapcsolatos dolgot tagadjanak az érintettek.

[18] Mindezek alapján álláspontja szerint a szerződések, munkafolyamatok, szállítások, dolgozói létszám tekintetében nem állnak rendelkezésre olyan bizonyítékok, melyek alkalmasak lennének az ártatlanság vélelme megdöntésére.

[19] Amennyiben mégsem adna helyt a másodfokú bíróság felmentésre irányuló indítványának, úgy a kiszabott szabadságvesztés és felfüggesztés próbaidejének enyhítését kérte mindkét terheltet érintően, figyelemmel a rendkívül elhúzódó büntetőeljárásra, védenői büntetlen előéletére, azóta is kifogástalan, rendezett életvitelükre, s I.r. vádlott esetében két kiskorú gyerekes családos állapotára.

[20] A nyilvános ülésen a védő a fellebbezését annak írásbeli indokaival együtt fenntartotta, azt kiegészíteni, módosítani nem kívánta.

[21] A fellebbezések közül kizárólag a védelem enyhítést célzó másodlagos indítványa vezetett részben eredményre.

[22] A bejelentett védelmi perorvoslatok felmentést is célzó tartalmára figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált.

[23] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt abszolút, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[24] Az eljárásban az I.r., II.r. vádlott, tanúk figyelmeztetése törvényes volt. A törvényszék – a bíróság engedélyével – írásbeli vallomást tevő tanúk vallomásait, csakúgy, mint a vádiratban ismertetni indítványozott további tanúvallomásokat is ismertetés útján a tárgyalás anyagává tette. A Be. 530. §-a értelmében az igazságügyi írásszakértői véleményt, valamint a Be. 531.§-a alapján az okiratokat és egyéb iratokat is ismertette.

[25] Megjegyzendő ugyanakkor, hogy miután a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárásnak nem része a nyomozati és bírósági iratok teljes körű ismertetése, ezért szükségtelen a bizonyítási eljárás lezárását megelőzően a büntető ügy összes iratának (többnyire újból) a tárgyalás anyagává tétele. Az elsőfokú bíróság által „iratismertetés”-ként megnevezett eljárási cselekmény egyébként vélhetően a Be. 531. §-a szerint a bizonyítás eszközeként szolgáló iratok ismertetését takarja, de e körben a gyanúsított- és tanúkihallgatásokról készült jegyzőkönyvek tárgyalás anyagává tételére egyébként sem kerülhetne sor.

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontjában írtaknak megfelelően tartalmazza a vádra utalást.

[27] Az elsőfokú ítéletnek a vádlottak személyi körülményeire és előéletére vonatkozó része (Be. 561. § (3) bekezdés b) pont) az erkölcsi bizonyítvány adatai, illetve az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint pontosításra, kiegészítésre szorul:

- I.r. vádlott munkavégzéséből az általa közölt 160.000 forinton túlmenően is rendelkezik pontosan meg nem állapítható összegű havi jövedelemmel.

- Terhelt2 II.r. vádlott ellen a Nyugat-Dunántúli Regionális Bűnügyi Igazgatóságon költségvetési csalás büntette miatt folyik büntetőeljárás (elkövetési idő: 2016. július 1. és 2017. december 31. közötti időszak, alapos gyanú közlésének időpontja: 2021. december 29.)

[28] A másodfokú bíróság Terhelt1 I.r. terheltet érintően további, pontosan meg nem állapítható összegű havi jövedelem meglétére végzettségéből és az általa megjelölt munka (vállalatfinanszírozás, projektmenedzselés) jellegéből vont következtetést.

[29] Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás túlnyomórészt megalapozott, ugyanakkor hiányos, és iratellenes megállapításokat is tartalmaz, ezért azt a másodfokú bíróság a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjában írt részbeni megalapozatlansági hibák kiküszöbölése érdekében az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja alapján kiegészítette és pontosította a lentebb írtak szerint:

- A [13] bekezdés „állította ki” szófordulata helyett a „bocsátotta rendelkezésre” kifejezést rögzíti.

- A [15] bekezdésben azt is megállapítja, hogy:

- a cég2 2011. I. negyedévre vonatkozó általános forgalmi adóbevallását 2011. április 20. napján nyújtotta be, s abban 52.104.000 forint értékesítést terhelő, 51.706.000 forint beszerzést terhelő, levonható, s ezek elszámolásából adódóan 398.000 forint befizetendő adót vallott. 2011. II. negyedévre vonatkozó ÁFA bevallását 2011. július 19. napján nyújtotta be, melyben 52.319.000 forint értékesítést, 51.809.000 forint beszerzést terhelő, levonható adót, s ezek elszámolásából adódóan 510.000 forint befizetendő adót vallott. A 2011. III. negyedévre vonatkozó, 2011. október 20. napján benyújtott áfa bevallásában 49.156.000 forint értékesítést terhelő, 48.326.000 forint beszerzést terhelő, levonható, s ezek elszámolásából adódóan 830.000 forint befizetendő adót vallott.

- A cég3. 2011. I. negyedévre vonatkozó áfa bevallását 2011. április 20. napján nyújtotta be, ebben 7.762.000 forint értékesítést terhelő, 7.657.000 forint beszerzést terhelő, levonható, s ezek elszámolásából adódóan 105.000 forint befizetendő adót vallott. 2011. II. negyedévi, 2011. július 14. napján benyújtott áfa bevallásában 24.716.000 forint értékesítést terhelő (fizetendő), s 24.546.000 forint beszerzést terhelő, levonható adó elszámolásából adódóan 170.000 forint befizetendő adót vallott. 2011. III. negyedévi, 2011. október 20. napján benyújtott áfa bevallásában 19.799.000 értékesítést terhelő (fizetendő) és 19.447.000 forint beszerzést terhelő, levonható adó elszámolásából adódóan 352.000 forint befizetendő adót vallott.

[30] Az ekként kiegészített, helyesbített tényállás már mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlottak tagadásával szembenálló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[31] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak szerint teljesítette, teljeskörűen számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat milyen okból fogadott vagy vetett el, s logikus, színvonalas érvelésével az ítéltábla mindenben egyetértett. A törvényszék helytállóan állapította meg egyes terheltek cselekvőségét, s megalapozottan vont következtetést a vádlottak tudattartalmára, miután az e

körben releváns bizonyítékokat az I. és II.r. terhelt védekezését szem előtt tartva, kifogástalanul elemezte.

[32] Mindenekelőtt arra szükséges rámutatni, hogy az okirati bizonyítékok (cégmásolat, aláírási címpéldány, bevallások, adóhatósági jegyzőkönyvek, határozatok, ÁFA analitika, számlák) alapján az érintett cégek adatai, a cégnyilvántartás szerinti tulajdonosai, képviselői, az adóbevallások benyújtásának időpontja, tartalma, az annál figyelembe vett fiktív számlák adatai egyértelműen megállapíthatóak (és megállapítandóak) voltak. A tényállás módosítását éppen az tette szükségessé, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a valótlan tartalmú adóbevallások benyújtásának – azaz a bűncselekmény elkövetésének – időpontjait feltüntetni, s ugyancsak elmaradt az adóbevallások releváns elemeinek megjelenítése, mely az 1978. évi IV. törvény hatálya alatt elkövetett cselekmények esetében elengedhetetlen a helyes minősítés (adócsalás-csalás) megállapításához.

[33] Az adóhatósági vizsgálat anyagai, a jegyzőkönyvek, az ÁFA analitika, számlák és a bevallások adatai, a terhelték, illetőleg az érintett cégek képviselőinek adóhatóság előtt tett nyilatkozatai alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a cég2. illetőleg a cég3. könyvelésébe a cég4 nevében kibocsátott számlákat beállították és az is, hogy azok adótartalmát a vonatkozó negyedévi ÁFA bevallások elkészítésénél a beszerzést terhelő, levonható adó körében figyelembe vették.

[34] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság bizonyítékok értékelése körében, a számlák fiktív voltát és a terhelték azzal kapcsolatos cselekvőségét, tudattartalmát érintően tett megállapításai kiegészítésre nem szorultak, s a védői fellebbezés indokolásában, perbeszédében sem hangzott el olyan érv, mely ezen indokolás módosítását szükségessé tette volna. Nem utolsó sorban azért, mert a védő nem tényszerűen hivatkozott arra sem, hogy a vádat alátámasztó egyetlen bizonyíték a cég4 bankszámlájára utalt számlaösszegek II.r. vádlott általi készpénzben, még az utalás napján történő felvétele volt.

[35] Bár kétségtelenül jelentős, s rendszerint a számla fiktivitására utaló körülmény, ha annak ellenértékét a gazdasági társaság számlájáról az utalás napján, vagy azt követően készpénzben felveszik. Ez ugyanis azt jelzi, hogy a cég az összegeket nem a gazdálkodása körében használta fel.

[36] Ezt meghaladóan azonban a számlák fiktív voltának leplezése érdekében történő átutalásra vont elsőbírói következtetés helyességét támasztja alá az is, hogy az átutalások egy külön (e célból) nyitott bankszámlára történtek, melyek felett rendelkezési joga kizárólag II.r. vádlottnak volt még azon 2011. III. negyedévi időszakban is, mikor a cégmásolat szerint a cég4 ügyvezetését már nem ő, hanem tanú6 látta el.

[37] A számlák tartalmi valóságának megítélésénél a gazdasági észszerűség döntő jelentőséggel bír. Így alapvetően kérdőjelezi meg a számla, bizonylat hitelességét, ha a rajta szereplő volumenű szolgáltatás igénybevételét, teljesítését semmilyen indok (várható eredmény) nem támasztotta alá. A cég4 részéről ez azt jelenti, hogy az adóhatóság előtt tett nyilatkozatok fényében saját erőből a cég a vállalt bér munkát elvégezni nem tudta, így további alvállalkozók igénybevétele vált szükségessé. Ez arra is figyelemmel, hogy a cég2. és a cég3. is egy szolgáltatási láncolat negyedik láncszeme volt, nyereségorientált

tevékenységnek semmiképpen sem tekinthető. Emellett a számláról valamennyi átutalt összeg készpénzben történő felvétele a gazdasági társaságok közötti elvárt átutalási fizetési módra figyelemmel, teljesen indokolatlan volt, az ráadásul a készpénzfelvétel banki díja folytán magasabb költséggel járt, s ráadásul az adózás rendjéről szóló 2009. évi XCII. törvény 17. § (9) bekezdés b) pontja értelmében az adóhatóság felé a cég4 részéről – nem teljesített – bejelentési kötelezettséget is keletkeztetett az alvállalkozóktól befogadott készpénzfizetési számlák egy részének 5.000.000 forintot meghaladó összegére figyelemmel.

[38] Ugyanígy azonban már a cég2. és a cég3. részéről is megkérdőjeleződött a cég4 mint alvállalkozó igénybevételenek gazdasági racionalitása. A cég3 és a cég2. munkavállalóinak tanúvallomásából ugyanis egyértelműen megállapítható volt, hogy e cégek saját telephelyen (három műszakban) legalább 60 munkavállalóval végezték az alkatrész válogatási és összeszerelési munkákat. Ez a munkavállalói létszám ugyanakkor e társaságok adóbevallásaiban nem tükröződik, abból ugyanis az tűnik ki, mintha e két cég tevékenységét kizárólag alvállalkozók igénybevételeivel végezte volna, miután az értékesítést és a beszerzést terhelő adó összege valamennyi vizsgált bevallási időszakban közel azonos volt. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a beszerzést terhelő számlái hitelesek volnának, a vállalt munkák szerződésszerű teljesítése – figyelemmel a munkabérek, járulékok összegére is – jelentős, a hosszabb távú működést ellehetetlenítő veszteséggel járt volna.

[39] Ezen túlmenően továbbá az sem kétséges az okiratok alapján, hogy a cég4 mind a cég2., mind pedig a cég3. legnagyobb volumenű alvállalkozója volt (pl. cég2. 2011. II. negyedévi áfa bevallásában szereplő 51.809.000 forint beszerzést terhelő, levonható adó 72 %-a a cég4-től befogadott számlákon alapult), miközben ilyen nagyságrendű tevékenységhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket, tényleges munkavégzést úgy az okiratok, mint a védő által hivatkozott tanúvallomások sem igazolták. E tanúk nemcsak a munkavégzés menetéről, a munkavállalók számáról, a szállítási körülményeiről, gyakoriságáról, módjáról tettek ellentmondásos, bizonytalan, konkrétumokat nélkülöző állításokat, de a vallomásukban állított bér munka volumene is nagyságrendekkel kisebb volt, mint amelyről a cég2. és cég3. munkavállalói beszámoltak. Ezért sincs jelentősége a tanú5 és tanú2 tanú által vallott szállításoknak, illetőleg a tanú5 által közölt munkavégzésnek, mert azok a számlákon szereplő munkavégzést nem takarhattak.

[40] Ugyanígy értelmezhetetlen, s a gazdasági életben legalábbis szokatlan az eltérő elszámolási időszakra hivatkozás, mert ez az érvelés azt jelentette volna, miszerint a cég2. és a cég3. minden minőségi ellenőrzés nélkül rendezte az alvállalkozója, a cég4 felé az elvégzett alkatrész válogatás ellenértékét, hiszen e minőségi ellenőrzést a védő állítása szerint is kizárólag a cég2. és cég3. megbízói végezték. Az elvégzett munka minőségének ellenőrzéséről a vádlottak cégei vonatkozásában egyébként az adóhatósági vizsgálat során és később sem tettek említést sem a terheltek, sem a tanúk.

[41] A cég8 részéről – kizárólag – be nem jelentett munkavállalók gödöllői helyszínen történő munkavégzésére vonatkozó védői hivatkozás is minden ténybeli alapot nélkülöző feltételezés, azt a fenti adatokon túl a bejelentett munkavállalók tanúvallomása is cáfolta, akik egyedül a helység3 végzett tevékenységről vallottak.

[42] Az írásszakértői vélemény megállapításainak is alappal tulajdonított az elsőfokú bíróság jelentőséget, az ezzel kapcsolatos védői kritika nem foghat helyt. A szakértő öt számlán nemcsak a tanú6 aláírásról állapította meg valószínűsíthetően Terhelt2 II.r. vádlott kézeredetét, de ezen és további 25 számla esetében a tartalmi részen található kézírások tekintetében is II.r. vádlottól származást valószínűsített. A szakértő valószínűségi véleménye ugyanakkor a fentiekben már részletezett bizonyítékokkal összhangban állt. Ugyanis az I.r. vádlott a nyomozás során tanúvallomásaiban akként nyilatkozott, miszerint a cég4 részéről kizárólag terhelt2rel tartotta a kapcsolatot, s ezt igazolta a II.r. terhelt adóhatóság előtt tett nyilatkozata, illetőleg a bankszámlaforgalmi adatok is, miszerint a készpénzfelvevő személye mindig II.r. vádlott volt, mindezek együttesen már elegendőek voltak annak rögzítéséhez, hogy Terhelt2 II.r. vádlott volt az, aki valamennyi számlát I.r. vádlott részére rendelkezésre bocsátotta.

[43] A védőnek az adóhiány (vagyonhiány) megállapíthatatlanságára vonatkozó kijelentése ellentétes az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) rendelkezéseivel, és az ÁFA hozzáadott érték adó jellegének kizárólag makroszintű közgazdasági szemléletű hibás megközelítéséből fakad, miközben figyelmen kívül hagyja az adólevonási jog gyakorlásának az Áfa tv. 127. §-ában rögzített azon alapvető tárgyi feltételét, hogy az csak az előzetesen felszámított adó összegét hitelesen igazoló dokumentum birtokában gyakorolható. A bírói gyakorlat következetes abban is, hogy a számla nem csak azokban az esetekben nem hiteles és nem szolgálhat adólevonás alapjául, amikor az azon feltüntetett gazdasági események nem valósultak meg, hanem azokban az esetekben sem, amikor a benne foglalt gazdasági esemény nem a feltüntetett személyek között, nem az ott rögzített nagyságrendben és díjazás ellenében ment végbe (BH.2012.273, BH2007.202, BH1999.357). Az elsőfokú bíróság azon helytálló, megalapozott következtetése tehát, hogy a számlákban megjelölt bér munka elvégzésére, az ott írt mennyiségben, ellenértékben, módon, időben, nem került sor, a számlák valótlanság tartalmú (fiktív) megítélését vonja maga után, s szükségtelenné tesz minden további vizsgálódást a tekintetben, hogy milyen, a számláktól eltérő értékben történt munkavégzés. Az adóhiány (jogosulatlan adóbevétel csökkenés) összege ugyanis a levonásba helyezett fiktív számlák ÁFA tartalmának összegével azonos (1/2006. BJE 1. pont).

[44] A törvényszék tehát helyesen következtetett a vádlottak cselekvőségének mibenlétére, és indokai is helyesek és meggyőzőek voltak.

[45] Az elsőfokú bíróság törvényes és a logika szabályainak is megfelelő mérlegelésének eredményeképpen tett megállapításait a másodfokú bíróság tehát maradéktalanul osztotta, s minthogy az I.r. és II.r. vádlott védekezésének elfogadásán keresztül a felmentését célzó védelmi perorvoslatok éppen ezt a mérlegelő tevékenységet támadják, az a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

[46] Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 I.r. valamint Terhelt2 II.r. vádlott bűnösségére, és a cselekmények jogi minősítése – a Btk. 2.§-a alapján főszabályként irányadó elkövetéskori büntető törvény alkalmazásának helyes magyarázata mellett – törvényes.

[47] Az azonos céget (cég2., cég3.), azonos adónemet (ÁFA), de több egymást követő bevallási időszakot átölelő részcsелеkményeket a törvényszék helyesen foglalta az 1978. évi IV. törvény 12. § (2) bekezdése alapján a folytatólágosság törvényi egységébe. S azokat törvényesen minősítette az 1. tényállási pontban a cég2. esetében az adóbevétel csökkenés különösen nagy érték alsó határát meghaladó, míg a 2. tényállási pontban a cég3.-t érintően a jelentős érték alsó határát meghaladó összegére és az 1/2006 BJE határozatban foglaltak szem előtt tartásával – arra figyelemmel, hogy visszaigénylésre egyetlen bevallási időszak tekintetében sem került sor – az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdése szerinti adócsalás büntettének (1. tényállási pont), valamint a 310. § (1) bekezdésbe ütköző és (3) bekezdés szerinti adócsalás büntettének (2. tényállási pont), illetőleg a valótlan tartalmú adóbevallások többszöri felhasználása folytán, az adójogviszonyok számára tekintettel 2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 276. §-a szerinti magánokirat-hamisítás vétségének (1-2. tényállási pont), mely cselekményeket II.r. vádlott az 1978. évi IV. törvény 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédként valósított meg.

[48] Az elkövetői alakzat megállapítása tehát a kihirdetett és iratokban is rendelkezésre álló rendelkező rész tanúsága szerint II.r. vádlott esetében is törvényes volt, ugyanakkor az indokolt ítéletben II.r. terhelt bűnsegédi bűnrészességének feltüntetése – nyilvánvaló elírás folytán – elmaradt, ezért azt a másodfokú bíróság pótolta.

[49] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta, csak a súlyosító tényezők egészítendőek ki a minősítésnél, s a büntetési tételnél kifejezésre nem jutott üzletszerű, bűnszövetségben történt elkövetéssel.

[50] Az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget a több mint 11 éves időmúlásnak, melynek nagy része alatt a vádlottak büntetőeljárás hatálya alatt álltak, s melynek nyomatékát az elsőfokú ítélet óta eltelt csaknem egy év tovább növelte.

[51] Az így kiegészített bűnösségi körülményeket a cselekmények tárgyi súlyával is összevetve, az elsőfokú bíróság Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlott esetében is a büntetiskiszabási elvekkel és büntetési célokkal összhangban választotta meg az alkalmazott büntetési nemeket, s a másodfokú bíróság azok tartamával illetve mértékével is egyetértett.

[52] A büntető törvény irányadó rendelkezései alapján szabadságvesztés büntetés helyett más büntetés alkalmazása mindkét terhelt vonatkozásában kizárt. A tettesként felelősségre vont I.r. vádlott esetében a két céget, több bevallási időszakot érintő folytatólágos és üzletszerű elkövetésre figyelemmel az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt enyhítő szakasz alkalmazására sem volt indok, ugyanakkor a rendkívüli, 11 évet meghaladó időmúlás, az I.r. terhelt azóta is büntetlen előélete, továbbá a legsúlyosabb bűncselekmény esetében a vagyoni hátrány különösen nagy érték alsó határához közeli összege alapján a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamának felemelésére sem látott alapot.

[53] Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában a bűnsegédi bűnrészességére figyelemmel és a jelentős időmúlást is szem előtt tartva az ítéltábla álláspontja szerint is indokolt volt az

1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés c) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazása, az esetben kiszabott 1 év 2 hónapi szabadságvesztés a belső arányosság követelményének is maradéktalanul megfelel.

[54] A szabadságvesztés végrehajtásnak felfüggesztésére vonatkozó elsőbírói rendelkezés indokait is osztotta az ítéltábla. A felnőttkorúak próbára bocsátásáról és a büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló 55. BK véleményben írtakra figyelemmel az ítéltábla még a következőkre mutat rá. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséről a bíróság a súlyosító és enyhítő körülményeket, valamint a büntetéskiszabási elveket figyelembe véve dönt. Mindebből szükségszerűen következik, hogy azon körülmények (s ez az enyhítő tényezőkön túl a súlyosító tényezőket is magában foglalja), melyek jelen ügyben a kiszabott büntetés nemét és mértékét megalapozták, a szabadságvesztés végrehajtásnak felfüggesztése szempontjából is jelentőséggel bírnak. Az említett körülmények és a büntető törvényben megjelölt büntetési célok érvényesülése között szoros kölcsönhatás van. A törvény szövege, hogy a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére „különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel” kerülhet sor, értelemszerűen jelenti azt is, miszerint amellet, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése az általános megelőzés követelményével szemben nem állhat, mégis elsődleges jelentősége az egyéni megelőzésnek van. Ezen túl a büntetést befolyásoló tárgyi tényezők közül az időmúlás (a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény III/10. pont) nagyobb mértéke, és ezen belül a büntetőeljárásnak a terheltek önhibáján kívüli jelentős elhúzódaása esetén is a büntetési célok közül a generális prevenció szükségszerűen háttérbe szorul a speciális, az elkövető visszatartását előmozdító büntetési célhoz képest. Jelen ügyben, amellet, hogy több mint 11 éves időmúlás következett be, I.r. és II.r. vádlottak személyi körülményei is igen kedvezőek (büntetlen előélet, I.r. terheltnél kiskorú gyerek eltartásáról gondoskodás). Ehhez képest önmagában a költségvetést károsító cselekmények nem vitásan jelentős tárgyi súlya, a társadalom értékítélete szerint is súlyosabban elítélendő volta, elszaporodottsága nem zárhatja ki a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését. Az elsőfokú bíróság által megállapított, felső határhoz közeli próbaidő tartamának egy évvel történő leszállítására ugyanakkor a másodfokú bíróság mindkét vádlott esetében lehetőséget látott, elsősorban az elsőfokú ítélet kihirdetése óta bekövetkezett további időmúlásra figyelemmel.

[55] Az elsőfokú ítélet helyesen nem tartalmazott rendelkezést a szabadságvesztés elrendelése esetén a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozóan, miután az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdése alapján a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a végrehajtási fokozathoz igazodott, így annak végrehajtás során történő változása (pl. enyhébb végrehajtási fokozat megállapítása stb.) a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára is kihat.

[56] A megfelelő jövedelemmel rendelkező I.r. vádlottat érintően továbbá az 1978. évi IV. törvény 51. § (2) bekezdés alapján kötelezően kiszabandó pénzbüntetés és annak mértéke, úgyszintén az 1978. évi IV. törvény 56. § (1) bekezdés b) pontján, (3) bekezdésén alapuló foglalkozástól eltiltás büntetés és annak tartama is helytálló és indokolt volt. A pénzbüntetés esetében a részletfizetés engedélyezésének törvényi feltételei fennálltak, ugyanakkor a jogerőre emelkedés későbbi időpontjára figyelemmel kellett módosítani az első részlet esedékességét.

[57] A vagyonekhozás intézkedés mellőzésének elsőbírói indokai helytállóak voltak.

[58] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés is törvényes, s az elsőfokú bíróság annak jogszabályi alapjára is pontosan hivatkozott.

[1] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét a be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta azzal, hogy az indokolt ítéletben is feltüntette I. és II.r. vádlott születési helyét és pontosította születési idejét.

Budapest, 2023. február 16.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.

dr. Raczky Katalin s. k.

dr. Ignác György s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 27.B.1417/2019/74. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.209/2022/11. számú ítéletében írt változtatással 2023. február 16. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. február 16.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke